

Briefing o bezpečnosti a obraně

(Briefing: Security and defence)

Zdroj: [http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2019/635533/EPRS_BRI\(2019\)635533_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2019/635533/EPRS_BRI(2019)635533_EN.pdf)

Autor: Výzkumná služba Evropského parlamentu (EPRS) (Elena Lazarou a Alina Dobrea)

Souhrn

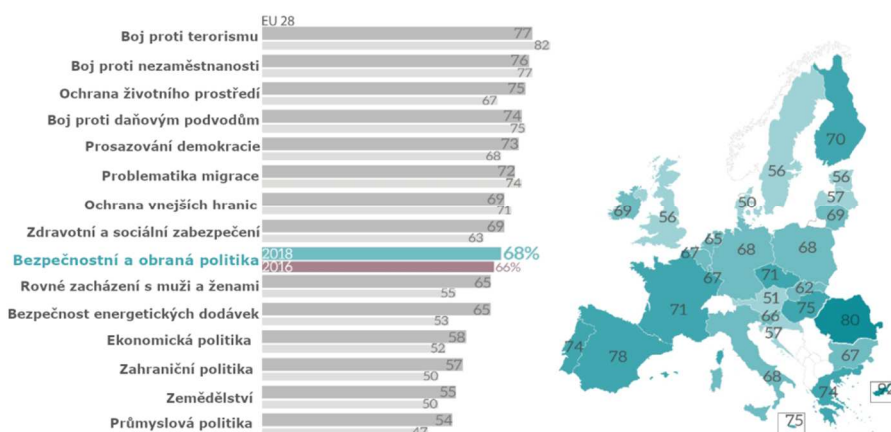
Současný stav

Stabilita bezpečnostního prostředí v posledních letech kolísá. Od roku 2012 počet konfliktů roste. Občanské války, terorismus, extremismus a hybridní hrozby jsou velkým zdrojem těchto konfliktů. Pro EU jsou nejvíce aktuální vznikající konflikty v severní Africe, na Blízkém východě a Ukrajině. Díky této změně stability země jako Rusko, Čína a Indie posílily své výdaje na obranu. Mezi tím tyto výdaje v EU klesaly až do roku 2013.

Očekávání Evropské veřejnosti o zapojení EU

Podle průzkumu veřejného mínění Eurobarometr Evropské komise z roku 2016 chtělo 66 % občanů EU, aby se EU zapojila více do otázek bezpečnosti a obrany. V roce 2018 toto číslo vzrostlo na 68 %. Nejsilnější podpora pochází z Kypru (92 %), Rumunska (80 %) a Španělska (78 %), nejslabší z Dánska (50 %) a Rakouska (51 %). V ČR je podpora na 71 %.

Procento respondentů, kteří by chtěli, aby EU zasahovala více, než v současnosti

V rámci průzkumu v roce 2016 považovalo 51 % dotazovaných akce EU v oblasti bezpečnosti a obrany jako nedostatečné, ale v roce 2018 kleslo číslo na 43 %. V roce 2016 považovalo 35 % dotazovaných akce za adekvátní, v roce 2018 vzrostlo číslo na 41 %.

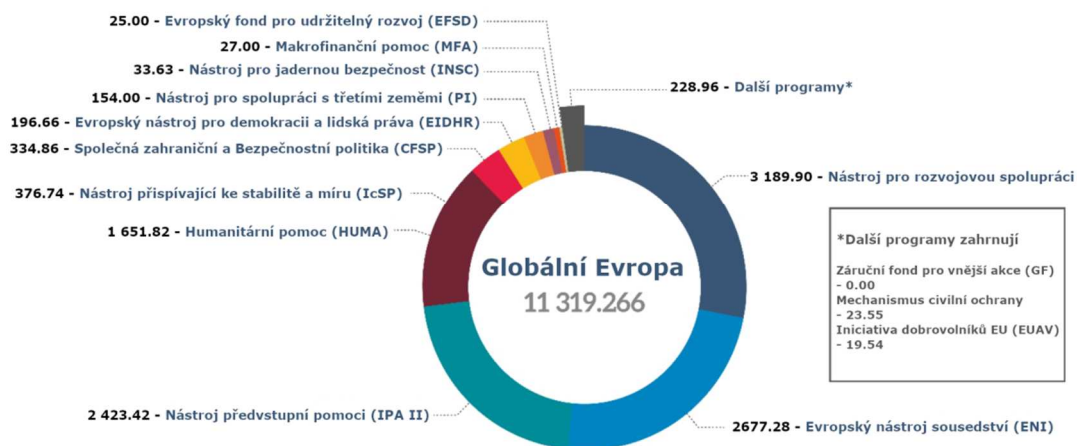

Právní a finanční rámec EU

V roce 1992 byla vytvořena Společná zahraniční a bezpečnostní politika EU (CFSP), pod kterou spadá Společná bezpečnostní a obranná politika (CSDP), která se zaměřuje na ozbrojené síly a krizové řízení. Nejdůležitější část CSDP z hlediska obrany je klauzule o vzájemné pomoci a klauzule solidarity. Rozhodnutí v rámci CSDP jsou s výjimkami prováděna Radou Evropské unie.

Výdaje v rámci CFSP jsou financovány z rozpočtu Evropské unie, konkrétně z okruhu Globální Evropa. Pod CFSP jsou financovány pouze některá opatření zahraniční politiky, například civilní mise pod CSDP nebo opatření podporující nešíření zbraní a odzbrojování. Vojenské operace související s bezpečností a obranou jsou financovány v rámci mechanismu ATHENA, který je financován přímo členskými státy.

Okruh Globální Evropa rozpočtu EU, 2018 (mil. Eur)

Okruh Globální Evropa také obsahuje další nástroje relevantní pro bezpečnost a obranu, jako Nástroj EU přispívající ke stabilitě a míru (IcSP) s rozpočtem 1 miliarda Eur pro roky 2014 až 2020. Nástroj se soustředí na krizové řízení a budování míru.

Činnost parlamentu v současném volebním období

Představitelé EU podnikli řadu kroků v oblasti bezpečnosti a obrany v posledních 4 letech. Následuje souhrn hlavních pokroků v této problematice.

- V listopadu 2016 Evropská komise navrhla **Akční plán pro evropskou obranu** (EDAP).
- V červenci 2017 byl odstartován **Evropský obranný fond** (EDF).
- V červenci 2017 Evropská rada vytvořila **Útvar schopnosti vojenského plánování a provádění** (MPCC).
- V prosinci 2017 byla odstartována **Stálá strukturovaná spolupráce** (PESCO).
- V květnu 2017 Evropská rada podpořila vytvoření **Koordinovaného každoročního přezkumu v oblasti obrany** (CARD).

Mezinárodní bezpečnostní institut, z.ú.,
Na Ořeškovce 580/4, Praha 6, PSČ 162 00
IČO: 07313209

- V roce 2017 se EU zaměřila na **zlepšení vojenské mobility** za účelem lepší reakce na krizi. Pod novým Víceletým finančním rámcem bude alokováno 6,5 miliard Eur do dopravní infrastruktury, jak pro civilní tak i vojenské účely.
- V červenci 2018 Vysoký představitel Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku navrhl rozpočet **10,5 miliard Eur pro Evropský mírový nástroj**.
- EU v současnosti má **16 misí v rámci CSDP**, do kterých se zapojuje kolem 6 000 civilního a vojenského personálu.
- V roce 2016 a 2018 podepsalo EU a NATO **společné prohlášení o spolupráci** v oblastech jako kybernetická bezpečnost, společné cvičení nebo vojenská mobilita.
- V roce 2018 zahájila **posouzení civilní části CSDP** s cílem adoptování na současnou situaci

Vývoj do budoucna

Nejambicióznější scénáře o dalším vývoji bezpečnostní a obrané politiky EU představují možnost společné obrany založené na článku 42 Smlouvy o EU (dodatek o společné bezpečnostní a obrané politice). Vrchní představitelé členských států také vyjadřují důležitost společného přístupu k bezpečnosti v současně nestabilním bezpečnostním prostředí. Z dlouhodobého hlediska se mluví i o Evropské armádě, která by doplňovala NATO.

Evropský obranný fond by se měl v následujících letech dostat do plné síly a koordinovat, doplnit a zesílit investice členských států do obrany. Členské státy se také zavázaly, že 35 % jejich výdajů na vybavení bude použito v projektech spolupráce s ostatními členy. PESCO zesílí spolupráci mezi členy EU a povede k rozšíření kapacit a operační připravenosti.

Dohoda o zvýšení příspěvků do civilních misí pod CSDP má potenciál výrazně posílit kapacity krizového managementu EU. Mimo aktivit, které již proběhly. Padají návrhy například na vytvoření Bílé knihy o obraně EU nebo vytvoření Generálního ředitelství pro obranu v rámci Evropské komise. Parlament navrhl, aby Podvýbor pro bezpečnost a obranu byl povýšen na plnohodnotný výbor.